

Vācu kokrūpnieki uztraucas gan par apaļkoksnes trūkumu, gan Dabas atjaunošanas regulas prasībām

Avoti: Vācijas kokrūpniecības nozares informācijas vietnes un LMSP

Iesākoties 2026. gadam, kokmateriālu cenas sākušas sasniegt rekordaugstu līmeni. Neapstrādātas koksnes ir maz. Kokzāģētavu īpašnieki brīdina par koksnes apjomu samazināšanos arī turpmāk. Situāciju var pasliktināt Eiropas Dabas atjaunošanas regulas prasības.

Vācijas kokmateriālu tirgus 2026. gadu uzsāka ar ārkārtīgi augstu cenu līmeni. Piedāvājums Vācijā joprojām ir ierobežots, īpaši egles un priedes zāģbaļķiem. Daudzos reģionos pieejamie koksnes apjomi nav pietiekami, lai pilnībā apmierinātu kokzāģētavu pieprasījumu. Mēģinot situāciju mainīt, kokzāģētavas 2026. gada pirmajā ceturksnī cenas atkal ievērojami palielināja. Daudzas zāģētavas pašlaik paļaujas uz augstām iepirkuma cenām, lai mudinātu meža īpašniekus piegādāt vairāk apaļkoksnes. Situācijas saasināšanos veicina arī bažas, ka kokmateriālu noliktavas pēc mežizstrādes sezonas varētu nebūt pietiekami nodrošinātas. Tomēr pašlaik mežizstrādes apstākļi joprojām ir labvēlīgi. Egles B/C kategorijas baļķi pašlaik maksā no 130 līdz 133 eiro par kubikmetru, dažos gadījumos pat līdz 135 eiro. 2b+ stiprības klases zāģbaļķi Vācijā pašlaik maksā aptuveni 96 līdz 100 eiro par kubikmetru. Kokzāģētavas piemēro 20 eiro cenas samazinājumu uz kubikmetru apaļkoksnei, kas ir ar mizgraužu bojājumiem. Daudzi no esošajiem piegādes līgumiem ar kokzāģētavām ir spēkā līdz aprīļa beigām. Tā kā daudzām kokzāģētavām trūkst apaļkoksnes, kokmateriālu loģistikas process pašlaik ir dinamisks.

Arvien vairāk uzmanību pievērš tehnoloģiskajai koksnei un malkai.

Vācijā pēdējā laikā ir ievērojami pieaudzis arī pieprasījums pēc tehnoloģiskās koksnes. Lai gan koksnes ražošana ir paplašinājusies, tehnoloģiskās koksnes eksports ir samazinājies par labu zāģbaļķu piegādēm. Turklāt aukstā ziema ir ievērojami palielinājusi pieprasījumu pēc malkas. Dažos Vācijas reģionos gada pirmajā ceturksnī par tikko cirstu tehnoloģisko koksni tika

maksātas paaugstinātas cenas. Tāpēc vācu meža īpašnieku asociācijas iesaka īpaši pievērst uzmanību tehnoloģiskās koksnes sortimentiem. Aukstā un sniegotā ziema ir arī bijusi cēlonis koksnes krājumu samazinājumam. Līdz ar zemajām gaisa temperatūrām vienlaikus strauji pieaudzis pieprasījums pēc enerģētiskās koksnes. Arī augstas kvalitātes malka pašlaik ir ļoti pieprasīta intensīvās apkures sezonas dēļ, kā arī, lai daļēji lai papildinātu tās krājumus.

Kokrūpnieki uztraucas par pieaugošu apaļkoksnes deficītu

Saskaņā ar Vācijas Kokrūpniecības asociācijas (*HDH*) datiem, neapstrādātas koksnes piegādes apjomi pēdējā laikā ir ievērojami pazeminājušies. Pēc rekordlieliem apaļkoksnes izstrādes apjomiem 2020. un 2021. gadā, kas pārsniedza 80 miljonus kubikmetru, 2024. gadā izstrādātais kopējais apjoms, bija nedaudz vairāk par 61 miljonu kubikmetru. Tātad, - par aptuveni 13 procentiem mazāks nekā iepriekšējā gadā. Asociācija min divus galvenos iemeslus, - pirmkārt, ievērojami mazāku bojātās koksnes apjomu, kas 2024. gadā bija gandrīz par 30 procentiem zemāks nekā 2023. gada līmenī, - un, otrkārt, nelabvēlīgus laika apstākļus, kas kavēja izstrādājamās koksnes pieejamību mežos. Šī situācijas sekas šobrīd skaidri atspoguļojas tirgū. Vācijā skujkoku apaļkoksnes cenas jau ir ievērojami pārsniegušas 130 eiro par kubikmetru.

Kokrūpniecības nozare brīdina par ES Dabas atjaunošanas regulas prasību piemērošanu

Papildus saspringtajai situācijai koksnes piegāžu jomā Vācijas Kokrūpniecības federācija (*HDH*) kritiski vērtē Eiropas Savienības Dabas atjaunošanas regulu. No federācijas viedokļa tā apdraud ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu un koksnes piegādi kokapstrādes nozarei Vācijā ilgtermiņā. Dr. Karstens Merforts, *HDH* prezidents un Apaļkoksnes darba grupas (*AGR*) pārstāvis, skaidro: "Pašreizējā formā Dabas atjaunošanas regula draud novest pie milzīgiem ierobežojumiem ilgtspējīgā mežu apsaimniekošanā. Tas rada spiedienu uz visas mūsu nozares izejvielu bāzi. Mēs aicinām federālās zemes apstiprināt Bavārijas iesniegto priekšlikumu Vācijas Federālajā padomē. Vienlaikus federālajai valdībai Eiropas līmenī ir jāiestājas par ES Dabas atjaunošanas regulas fundamentālu pārskatīšanu, lai pastāvīgi

nodrošinātu ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu un neapstrādātas koksnes piegādi kokapstrādes nozarei."

"Pasliktināšanās aizliegums"...

Īpaši skeptiski tiek vērtēts tā sauktais "pasliktināšanās aizliegums". Saskaņā ar šo noteikumu pamatojoties uz definētiem rādītājiem noteiktu teritoriju stāvoklis nedrīkst pasliktināties. Vācijas meža un kokapstrādes nozares uzskata, ka tam varētu būt būtiskas sekas mežu apsaimniekošanai. Pastāv risks, ka pat pareiza un ilgtspējīga mežsaimniecības prakse nākotnē varētu tikt klasificēta kā "situācijas pasliktināšanās". "Ja ilgtspējīga apsaimniekošana faktiski kļūst par risku, tā radīs šķēršļus mežu īpašniekiem. Līdz ar to ir sagaidāms ievērojams pieejamās koksnes apjoma samazinājums," uzsver Dr.Karstens Merforts. Asociācija uzskata, ka ES Dabas atjaunošanas regulas ieviešana bez prasību līmeņa maiņas, radītu postošas sekas ne tikai pašai mežsaimniecībai, bet arī visai kokrūpniecības un koksnes produktu sektora vērtībai.